YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
30 päivänä maaliskuuta 1993 *

Asiassa C-168/91,

jonka Amtsgericht Tübingen (Saksan liittotasavalta) on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen ensiksi mainitussa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Christos Konstantinidis

vastaan

1) **Stadt Altensteig, Standesamt,**

2) **Landratsamt Calw, Ordnungsamt,**

ennakkoratkaisun ETY:n perustamissopimuksen 5, 7, 48, 52, 59 ja 60 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. N. Kakouris sekä tuomarit G. F. Mancini, F. A. Schockweiler, M. Díez de Velasco ja P. J. G. Kapteyn,

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet:

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

- Saksan hallitus, asiamiehinään liittovaltion talousministeriön Ministerialrat E. Röder ja saman ministeriön Regierungsdirektor Cl.-D. Quassowski,

- Kreikan hallitus, asiamiehenään valtion oikeudellinen neuvonantaja D. Raptis,

- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja D. Gouloussis, avustajanaan oikeudellisen yksikön edustaja R. Hayder,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan suulliset huomautukset, jotka sille ovat 29.10.1992 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esittäneet Christos Konstantinidis, Saksan hallitus, Kreikan hallitus sekä komissio,

kuultuaan julkisasiamiehen 9.12.1992 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Amtsgericht Tübingen on esittänyt 27.6.1991 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 1.7.1991, yhteisöjen tuomioistuimelle ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä perustamissopimuksen 5, 7, 48, 52, 59 ja 60 artiklan tulkinnasta.

2 Kysymykset on esitetty oikeudenkäynnissä Christos Konstantinidis vastaan Stadt Altensteig, Standesamt, ja Landratsamt Calw, Ordnungsamt.

3 Pääasian kantaja on Kreikan kansalainen, joka asuu Altensteigissa (Saksan liittotasavalta). Hän harjoittaa siellä hierojan ja vesiterapeutin ammattia itsenäisenä ammatinharjoittajana. Kreikkalaisen syntymätodistuksen mukaan hänen etunimensä on Χρήστος ja sukunimensä Κωνσταντινιδης.

4 Pääasian kantaja solmi avioliiton 1.7.1989, ja vihkimisen toimitti siviilivihkimisenä Altensteigin väestörekisteriviranomainen. Avioliittorekisteriin hänen nimensä kirjoitettiin "Christos Konst*adi*nidis". Hän pyysi 31.10.1990 Altens-

teigin väestörekisteriviranomaista oikaisemaan kyseisessä rekisterissä ilmoitetun sukunimensä kirjoitusasun "Konst*adi*nidis" nimellä "Konst*anti*nidis" sen vuoksi, että viimeksi mainittu kirjoitustapa ilmaisi saksankielisille niin tarkkaan kuin mahdollista hänen nimensä oikean kreikankielisen ääntämisen ja lisäksi hänen nimensä oli tällä tavoin translitteroitu latinalaisin kirjaimin hänen kreikkalaisessa passissaan.

5 Koska pääasian kantajan nimi on merkittävä avioliittorekisteriin samalla tavalla kuin se on merkitty syntymätodistukseen, Amtsgericht Tübingen, joka on toimivaltainen päättämään tällaisista oikaisuista, käännätyti kysymyksessä olevan syntymätodistuksen. Voimassa olevien hallinnollisten määräysten ja Saksan ylempien oikeuksien vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti nimen translitteroinnissa käytettiin ISO 18 -normia, jota koskevat määräykset ovat sukunimien ja etunimien ilmoittamisesta väestörekisterissä 13.9.1973 tehdyn yleissopimuksen 3 artiklassa (*Bundesgesetzblatt* 1976 II, s. 1473, jäljempänä yleissopimus), ja jossa määrätään translitteroinnista. Yleissopimus tuli voimaan Saksan liittotasavallan osalta 16.2.1977 (*Bundesgesetzblatt* 1977 II, s. 254) ja Helleenien tasavalta liittyi sopimukseen vuonna 1987. Käytettäessä ISO 18 -normia pääasian kantajan nimen translitterointi latinalaisin kirjaimin kuuluu: "Hréstos Kónstantinidés".

6 Pääasian kantaja on riitauttanut kyseisen translitteroinnin Amtsgericht Tübingenissä väittäen, että se vääristää hänen nimensä ääntämistä.

7 Landratsamt Calw, joka valvoo Altensteigin väestörekisteriviranomaisia, on puolestaan hakenut oikaisua avioliittorekisteriin siten, että pääasian kantajan nimi merkittäisiin muotoon "Hréstos Kónstantinidés" ISO 18 -normin mukaisesti.

8 Amtsgericht Tübingen katsoi, että riita-asiassa oli kysymys yhteisön oikeuden tulkintaa koskevista ongelmista, ja se on päättänyt esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Silloin kun Euroopan yhteisöjen jäsenvaltion kansalainen toimii palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 48, 52, 59 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen tarkoittamassa merkityksessä, loukataanko hänen oikeuksiaan Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 5 ja 7 artiklan vastaisesti sillä, että häntä vaaditaan muussa jäsenvaltiossa hyväksymään vastoin hänen nimenomaista tahtoaan nimensä merkitseminen vastaanottajamaan väestörekisteriin sellaista kirjoitustapaa käyttäen, joka ei ole

foneettisen käännöksen mukainen ja joka on sellainen, että hänen nimensä ääntäminen muuttuu ja vääristyy?

Tällaista kirjoitustapaa käyttäen kreikkalaisesta nimestä Christos Konstantinidis (suora foneettinen käännös) tulee 'Hréstos Kónstantinidés'?

2) Loukataanko tällä tavoin sijoittautumisvapautta ja palvelujen tarjoamisen vapautta, joita koskevat määräykset ovat Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 52, 59 ja 60 artiklassa?"

9 Pääasiaa koskevia tosiseikkoja, sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä sekä yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyjä huomautuksia koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät suullista käsittelyä varten laaditusta kertomuksesta. Oikeudenkäyntiasiakirjojen näitä osia käsitellään jäljempänä vain, mikäli se on tarpeen tuomioistuimen perustelujen selvittämiseksi.

10 Aluksi on todettava, että ennakkoratkaisupyyntöä koskevasta päätöksestä käy ilmi, että pääasian kantaja on Kreikan kansalainen, joka harjoittaa Saksan liittotasavallassa hierojan ja vesiterapeutin ammattia itsenäisenä ammatinharjoittajana.

11 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii kahdella kysymyksellään selvittämään, onko perustamissopimuksen 52 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä sille, että muuhun jäsenvaltioon itsenäisen ammatin harjoittamista varten sijoittautuneen Kreikan kansalaisen nimi merkitään kyseisen jäsenvaltion väestörekisteriin sellaista kirjoitustapaa käyttäen, joka ei ole foneettisen translitteroinnin mukainen ja joka on sellainen, että hänen nimensä ääntäminen muuttuu ja vääristyy.

12 Vastauksen antamiseksi tähän kysymykseen on ensiksi muistutettava, että kuten yhteisöjen tuomioistuin on toistuvasti todennut, perustamissopimuksen 52 artikla on yksi yhteisön perustavanlaatuisista oikeussäännöistä. Kyseisen artiklan mukaan sijoittautumisoikeutta koskevissa asioissa muun jäsenvaltion kansalaiset on rinnastettava jäsenvaltion omiin kansalaisiin, ja artiklassa kielletään kaikki kansalaisuuteen perustuva kansallisista säännöksistä, määräyksistä tai käytännöistä johtuva syrjintä (ks. asia 197/84, Steinhauser, tuomio 18.6.1985, s. 1819, 14 kohta).

13 Sen vuoksi on tutkittava, voivatko kansalliset säännöt, jotka koskevat Kreikan kansalaisen nimen translitterointia latinalaisin kirjaimin sen jäsenvaltion väestörekisteriin, johon hän on sijoittautunut, asettaa kyseisen henkilön oikeudellisesti ja tosiasiallisesti epäedulliseen tilanteeseen verrattuna kysymyksessä olevan jäsenvaltion kansalaisen tilanteeseen samoissa olosuhteissa.

14 Tältä osin on todettava, että mikään perustamissopimuksen määräyksistä ei ole esteenä kreikkalaisen nimen translitteroinnille latinalaisin kirjaimin sellaisen jäsenvaltion väestörekisteriin, joka käyttää latinalaisia aakkosia. Tämän vuoksi kyseisen jäsenvaltion tehtävänä on vahvistaa sitä koskevat yksityiskohtaiset säännöt lainsäädännössään tai hallinnollisissa säädöksissään niiden sääntöjen mukaan, jotka on annettu kansainvälisissä väestörekisteriä koskevissa yleissopimuksissa, joihin kyseinen jäsenvaltio on liittynyt.

15 Tällaisia sääntöjä voidaan pitää yhteensoveltumattomina perustamissopimuksen 52 artiklan kanssa vain, jos niiden soveltaminen aiheuttaa Kreikan kansalaiselle sellaisen esteen, joka tosiasiallisesti rajoittaa hänelle kyseisellä artiklalla taatun sijoittautumisvapauden vapaata käyttöä.

16 Tällaisesta on kuitenkin kysymys, jos sijoittautumisjäsenvaltion lainsäädännössä Kreikan kansalainen velvoitetaan ammattia harjoittaessaan kirjoittamaan nimensä tavalla, joka on seuraus väestörekisterissä olevasta translitteroinnista, jos kyseinen kirjoitustapa on sellainen, että nimi äännetään virheellisellä tavalla ja tällainen nimen vääristyminen aiheuttaa sekaannusvaaran henkilöiden suhteen asianomaisen potentiaalisessa asiakaspiirissä.

17 Ennakkoratkaisupyynnön esittäneelle tuomioistuimelle on siten vastattava, että perustamissopimuksen 52 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä sille, että sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan Kreikan kansalainen on velvollinen ammattia harjoittaessaan kirjoittamaan nimensä sellaista kirjoitustapaa käyttäen, että nimi äännetään virheellisellä tavalla ja tällainen nimen vääristyminen aiheuttaa sekaannusvaaran henkilöiden suhteen asianomaisen potentiaalisessa asiakaspiirissä.

Oikeudenkäyntikulut

18 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Saksan hallitukselle, Kreikan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta

asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut Amtsgericht Tübingenin 27.6.1991 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

Perustamissopimuksen 52 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä sille, että sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan Kreikan kansalainen on velvollinen ammattia harjoittaessaan kirjoittamaan nimensä sellaista kirjoitustapaa käyttäen, että nimi äännetään virheellisellä tavalla ja tällainen nimen vääristyminen aiheuttaa sekaannusvaaran henkilöiden suhteen asianomaisen potentiaalisessa asiakaspiirissä.

Kakouris Mancini

Schockweiler Díez de Velasco Kapteyn

Julistettiin Luxemburgissa 30 päivänä maaliskuuta 1993.

J.-G. Giraud
kirjaaja

C. N. Kakouris
kuudennen jaoston puhenjohtaja